

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: **Je odpovědnost vůči budoucím generacím relevantní téma pro sociální práci?**

Autorka práce: **Bc. Hana Adámková**

Obor studia: Etika v sociální práci

Předložená práce spadá do oboru studia a splňuje všechny požadavky na tento typ závěrečné práce. Rád bych zdůraznil, že předložená práce představuje zajímavý pokus prozkoumat dosud velmi málo zkoumanou problematiku odpovědnosti s ohledem na budoucí generace v rámci oboru sociální práce. Autorka si klade za cíl „zjistit, zda a do jaké míry je téma odpovědnosti vůči budoucím generacím relevantní pro obor sociální práce“ (s. 62). Cíl práce naplnila. Dospívá k závěru, že dané téma pro obor sociální práce relevantní je, třebaže nelze tak snadno určit, do jaké míry. Autorka nicméně podle mého úsudku ve své diplomové práci přesvědčivě dokládá, že pro určité oblasti sociální práce je dané téma velmi relevantní, jak sama také tvrdí - totiž zejména „pro sociální práci s dětmi a mládeží i s rodinou a pro sociální politiku jako nástroj sociální práce“ (srov. tamtéž).

Předložená diplomová práce je teoretická a její předností je mj. také to, že sice v malém měřítku, avšak solidně mapuje, zda a jak se dané téma (ne)objevuje jak v odborných zdrojích z oblasti sociální práce, tak v již obhájených vysokoškolských závěrečných pracích. Pro názornost a jako určitou formu aplikace autorka do své diplomové práce zařazuje také dvě kazuistiky, které získala z archivu organizace Mezi proudy o. p. s. Z hlediska originality a autorčina přínosu je klíčová 6. kapitola s názvem „Diskuze“, kde dosažené poznatky jednak syntetizuje, jednak načrtává hlavní oblasti aplikace, v nichž je dané téma pro sociální práci nejvíce relevantní. Rád bych rovněž zdůraznil, že první kapitoly práce ukazují autorčinu poctivou snahu vypořádat se s nesnadnou teorií odpovědnosti a pojmem budoucí generace, čerpá rovněž z anglických autorů a snaží se vypořádat s nelehkými filosofickými problémy - jako je kupříkladu problém zdůvodnění odpovědnosti současníků s ohledem na ještě neexistující budoucí osoby.

Pokud bych měl jako vedoucí práce zmínit i nějaký nedostatek, pak by se týkal místy nepřesné práce s relačním konceptem odpovědnosti; autorka ne vždy přesně identifikuje a ilustruje klíčové termíny (zvíře ani rostlina nemohou být instancí odpovědnosti, srov. s. 17; zvíře ani rostlina nemohou být subjektem odpovědnosti (a subjekt není instance!), naopak mohou být objektem odpovědnosti, srov. s. 37). Pro některé čtenáře může být překvapivé, že autorka pokládá poslední instanci odpovědnosti za něco, co nelze dokázat, ani vyvrátit a staví se na „spíše agnostickou pozici“, srov. s. 48. Bude-li při obhajobě možnost, určitě se na problém poslední instance autorky zeptám. *Není existence poslední instance odpovědnosti nutná již z čistě filosofického hlediska?* Lze garantovat spravedlnost v kontextu odpovědnosti s ohledem na budoucí generace a současně rezignovat na poslední instanci této odpovědnosti, která nemá lidské „neduhy“? A byla by vůbec možná jakákoli udržitelná mezigenerační spravedlnost garantovaná jen a pouze člověkem?

Jinak je ale třeba ocenit, že autorka si je vědoma jak limitů své práce, tak dalších otázek a aspektů, které by bylo vhodné dále podrobněji zkoumat. Jedná se kupříkladu o otázku odpovědnosti kolektivních subjektů v oblasti sociální práce s ohledem na budoucí generace, nebo možnost výzkumu, zda a jak sociální pracovníci tuto odpovědnost vnímají a zodpovědně v tomto smyslu jednájí.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

v. r. PhDr. Vojtěch Šimek, Th.D., 3. května 2021